

**Vilniaus
universitetas**

**INOVATYVIOS PRAKTIKOS INTEGRAVIMO Į
PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ PROGRAMAS PLANAS**

TURINYS

Plano rengimo grupė	1
Įvadas: plano rengimo kontekstai, tikslai, uždaviniai, laukiamas rezultatas.....	3
Plano rengimo proceso organizavimas ir etapai	6
Plano turinys.....	9
Baigiamosios išvados.....	20

Plano rengimo grupė

Vilniaus universitetui įgyvendinant projektą „Aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimas ir studijų kokybės gerinimas Šiaulių universitetą prijungiant prie Vilniaus universiteto“, projekto Nr. 09.3.1-ESFA-V-738-03-0001, vykdomą pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.3.1-ESFA-V-738 įgyvendinimo priemonę „Aukštųjų mokyklų tinklo tobulinimas“, finansuojamą Europos Sąjungos fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis.

Inovatyvios praktikos integravimo į pedagoginių studijų programas planą atliko ekspertų grupė, veikianti pagal 2020 m. spalio 19 d. Vilniaus universiteto Kanclerio įsakymą Nr. (1.90 E) 14900-RPF-362:

Grupės nariai:

1. Boguckienė Simona, privačios mokyklos VšĮ Gedimino miesto mokykla Direktorė/steigėja. Pradinių klasių mokytoja
2. Karalevičienė Šimkutė Inga, Šiaulių universiteto Sveikatinimo, hipoterapijos ir sporto centro specialistė, Klaipėdos universiteto Sveikatinimo, hipoterapijos ir sporto centro vyresnioji specialistė, kineziterapeutė.
3. Kasperavienė Nomeda, VšĮ „Šiaurės licėjus“, pradinio ugdymo vadovė.
4. Kazymirkienė Irena, Šiaulių Dainų progimnazija, specialaus ugdymo pedagogė ir pradinio ugdymo mokytoja, klasės vadovė.
5. Malinauskienė Nijolė, Vilniaus Filaretų pradinės mokyklos direktorė.
6. Olbutas Mindaugas, Vilniaus Radvilų gimnazijos istorijos mokytojas.
7. Rusevičienė Stanislava, Šiaulių r. Savivaldybės kultūros centro moterų vokalinio ansamblio „Gegužė“ meno vadovė, muzikos mokytoja.
8. Sitnikienė Živilė, Šiaulių rajono jaunučių chorų „Dainelė“ ir „Vyturėlis“, vokalinio ansamblio „Linksmoji nata“ vadovė, muzikos mokytoja.
9. Verpečinskienė Fausta, Šiaulių „Rasos“ progimnazijos specialioji pedagogė.
10. Zinkienė Jurgita, Vilniaus šv. Kristoforo progimnazijos direktorė, lietuvių kalbos mokytoja.
11. Žemaitaitienė Rasa, Vilniaus licėjaus chemijos mokytoja.
12. Žymantienė Atena, Šiaulių sanatorinės mokyklos Vaiko gerovės komisijos pirmininkė, specialioji pedagogė.

Grupės moderatorė – istorijos mokytoja, sociologė, Vilniaus universiteto sociologijos doktorantė Jūratė Litvinaitė. Ji parengė ir šią teikiamą medžiagą.

Plano rengimo darbo grupė buvo sudaryta iš kandidatų, atsiliepusių į Vilniaus universiteto kvietimą dalyvauti būsimųjų mokytojų rengimo projekte kaip studentų pedagoginės praktikos rengėjų grupės nariams. Iš visų kandidatų buvo pakviesti labiausiai motyvuoti, didžiausią pedagoginę, praktikų vadovų patirtį turintys specialistai, atstovaujantys įvairias mokyklos, kaip organizacijos sritis: tiek vadovai, tiek mokytojai, tiek pedagoginiai darbuotojai, pagalbos mokiniams teikimo specialistai. Atrenkant kandidatus, buvo laikomasi ir teritorinio principo, siekiant lygiaverčiai atstovauti tiek Vilniaus, tiek Šiaulių regioną, turint omenyje, kad plano rengimo grupės nariai vėliau teiks konsultacijas Vilniaus ir Šiaulių institucijų, ruošiančių būsimuosius mokytojus, komandoms. Įvairi profesinės patirties požiūriu komandos sudėtis bei aukšta narių kvalifikacija sudarė prielaidas paruošti kokybišką, naujausius edukologijos mokslo sampratas atitinkantį būsimųjų mokytojų profesinės praktikos planą mokyklose.

Įvadas: plano rengimo kontekstai, tikslai, uždaviniai, laukiamas rezultatas

Vilniaus universitetas, veikdamas kartu su Šiaulių švietimo akademija, yra įsipareigojęs parengti studentų – būsimųjų mokytojų rengimo programą. Bendradarbiaudama su tarptautiniais partneriais iš Dublino miesto, Granados universitetų, su Lietuvos mokslininkais ir praktikais, dirbančiais edukologijos mokslų srityse ar švietimo institucijose, šios programos rengėjai kaip svarbią sudėtinę šios programos dalį numatė studentų profesinę praktiką mokyklose.

Inovatyvios pedagoginės praktikos mokyklose studentams, būsimiems mokytojams, plano poreikis buvo suformuluotas remiantis ilgąs tradicijas turinčios praktikos, kurios pagrindą sudaro profesinio pasirengimo kompleksiško suvokimas. Laikytasi nuostatos, kad ugdymo paketas, kurį įsisavina kiekvienas studentas – būsimasis mokytojas, yra sudaromas iš teorinių ir praktinių žinių, gebėjimų bei įvairiapusėje veikloje sukauptų patirčių ir supratimo.

Mokykla – tai daugiaplanė, sudėtinga bendruomenė, savyje talpinanti įvairaus amžiaus, įvairius kultūrinius, socialinius, ekonominius kontekstus atstovaujančius asmenis, asmenų grupes. Kontekstų įvairovė sąlygoja skirtingus mokyklos bendruomenės narių lūkesčius, tikslus, jų realizavimo priemonių suvokimą. Toks mokyklos sudėtingumas - viena iš priežasčių, kodėl nemažai mokytojų palieka mokyklą, išdirbę joje metus, o kartais ir trumpiau. EBPO tarptautinis mokytojų tyrimas TALIS 2018 atskleidė, kad tik 22 procentai mokytojų – naujokų sulaukia paramos iš juos įdarbinusių įstaigų – pavyzdžiui, jiems skiriamas mentorius, konsultantas, jie kryptingai įtraukiami į bendruomenės gyvenimą. Kai kuriais atvejais pirmus metus dirbantys mokytojai atsiduria sąlyginai sudėtingesnėse darbo sąlygose – jiems paskiriamos sudėtingesnės vietos; jie įsidarbina mokyklose, kurių daugumą mokinių sudaro mokiniai iš žemo socialinio ekonominio konteksto ir turi įvairių specialiųjų ugdymosi poreikių.

Lietuvoje mokytojų naujokų išlaikymas mokyklose yra labai aktualus – mūsų šalis tarp visų tyrime TALIS 2018 dalyvavusių šalių išsiskiria vyriausiais mokytojais ir mokyklų vadovais; net 45 procentai Lietuvos mokytojų, kuriems virš 50 metų, norėtų išeiti iš darbo per artimiausius 5 metus nesulaukus pensijinio amžiaus. Net 77 procentai Lietuvos mokytojų teigia, kad verčiau jie būtų pasirinkę kitą profesiją. TALIS 2018 tyrime dalyvavę mokytojai nurodė, kad didžiausius sunkumus jų profesinėje veikloje sukelia žemas jų profesijos vertinimas visuomenėje (tik 26 procentai teigia, kad visuomenės vertinimas

atitinka profesijos sudėtingumą ir yra pakankamai aukštas), 49 procentai jaučia įtampą dėl didelio administracinio darbo kiekio; 41 procentas mano, kad jiems tenka per didelis darbo kiekis, susijęs su mokinių darbų taisymo. Daugiau kaip 50 procentų tyrime dalyvavusių Lietuvos mokytojų jaučia stresą dėl nuolatinių mokinių įžeidinėjimų ir bauginimų, 71 procentas – dėl alinančio darbo krūvio, 81 procentas – dėl mokinių pasiekimų. 39 procentai mokytojų yra nepatenkinti atlyginimu.

Tai tik dalis problemų, su kuriais, anot nacionalinių ir tarptautinių tyrimų, susiduria Lietuvos mokytojai. Mokytojams naujokams šios problemos paaštrėja dėl patirties stokos, mokymosi priemonių, įrankių pasirengimo būtinybės (patyrė mokytojai jau turi sukauptą resursus), vadinamo „išbandymų periodo“, kurį mokytojams naujokams tradiciškai surengia ne tik mokiniai, bet ir jų tėvai, o, dažnai – ir jų kolegos (S. Weber, C Mitchel, J. Alsup ir kt.). Puikus teorinis pasirengimas, vidinės nuostatos ir įsitikinimai, kad pedagogas prisideda prie visuomenės, pasaulio geresnės raidos, prie jauno žmogaus palankios gyvenimo trajektorijos kūrimo (TALIS 2018 atskleidžia, kad tuo tiki apie 90 procentų mokytojų) – psichologinė būseną, su kuria mokytojas naujokas atveria savo pirmo darbovietės duris. Deja, susidūrimas su sudėtinga realybe dažnai nėra kompensuojamas žiniomis ar nuostatomis.

Suvokimas tos distancijos, kuri randasi tarp jauno specialisto vidinių vaizdinių, teorinio pasirengimo ir realios situacijos mokykloje ir iš jos kylančių sunkumų mokytojams naujokams, buvo esminis, formuluojant būsimų mokytojų profesinės praktikos mokyklose plano tikslą ir uždavinius.

Būsimų mokytojų inovatyvios pedagoginės praktikos mokyklose **plano tikslas:**

Remiantis kompleksiniu mokyklos, kaip organizacijos ir bendruomenės, suvokimu, parengti studentų – būsimųjų mokytojų pedagoginės praktikos mokyklose programą, kurios dėka studentai susipažintų su Bendrojo lavinimo įstaigų tikrove, mokytojo darbo praktiniu turiniu, išmėgintų teorinių žinių praktinio taikymo variacijas bei įgytų būtinų kompetencijų, užtikrinančių sąmoningą ir nuoseklų pedagoginės karjeros mokyklose vystymą.

Tikslui realizuoti buvo formuluojami šie **uždaviniai:**

1. Susipažinti su sukaupta Lietuvos ir tarptautine patirtimi apie būsimų mokytojų rengimo praktinę dalį mokyklose ar kitose ugdymo įstaigose.

2. Išskirti pradedančio mokytojo profesinei veiklai būtinas kompetencijas (jas detalizuojant atskirai nurodant praktines veiklas, gebėjimus, žinias bei nuostatas) bei išdėlioti nuoseklią jų plėtojimo eigą studentų, būsimų mokytojų, pedagoginės praktikos metu mokyklose.
3. Išskirti būtinas studentui – praktikantui veiklas, patirtis, įgytinas praktikos metu, įvertinant jų vertę joms skiriamų valandų pavidalu.
4. Numatyti galimą mokytojų mentorių, priimančių studentus praktikantus, bendradarbiavimą su Universiteto, deleguojančio praktikantus, dėstytojais.
5. Numatyti galimas studento praktikanto atsiskaitymo už atliekamas veiklas formas, vertinimo šaltinius bei vertinimo procedūras.
6. Remiantis tarpinių plano rengimo etapų rezultatais, suformuluoti galutinį būsimų mokytojų praktikos mokyklose planą.

Laukiamas rezultatas – išsamus studentų - būsimųjų mokytojų praktikos mokyklose planas, numatantis nuoseklų visapusišką studentų pasirengimą realiai mokytojo profesinei veiklai.

Plano rengimo proceso organizavimas ir etapai

Darbo grupė, turinti parengti numatytą pedagoginės praktikos planą, buvo suformuluota 2021 m. lapkričio mėnesį (buvo atrinkti komandos nariai, su jais pasirašytos darbo sutartys). Lapkričio 21 d. įvyko pirmasis darbo grupės susitikimas, naudojant nuotolinę Microsoft Teams platformą. Nuotolinį susitikimų formatą padiktavo galiojantys apribojimai, susiję su Covid 19 pandemija. Pirmo susitikimo metu grupės nariai trumpai prisistatė, pasidalindami savo patirtimi ir lūkesčiais dėl užduoties įgyvendinimo- pedagoginės praktikos studentams plano parengimo. Taip pat šiame susitikime buvo aptartos darbo formos, patvirtintas darbo organizavimo ir eigos planas:

1 lentelė. Darbo grupės veiklos grafikas

Susitikimo nr. ir data	Susitikimo tikslai ir eiga	Susitikimo užduotys namų darbui
1. 2021 11 21	Prisistatymas, patirčių pasidalijimas	I užduotis. Paruošti trumpą žinomą praktikos atlikimo pavyzdį (g. b. užsienio šalių, Lietuvos). Individualus darbas.
2. 2021 12 01	Prisistato dalyviai, dėl įvairių priežasčių nedalyvavę pirmame susitikime. Visi pristato parengtus praktikos atlikimo pavyzdžius. Mentorė pristato lentelę (II užduotis) „Būtinios patirtys pedagoginės praktikos metu“. Ji skirta individualiam pildymui.	II užduotis Pedagoginės praktikos metu atskleidžiamų mokytojų profesinių veiklų ir situacijų sąrašas; būtinos praktikos metu studentui įgyti kompetencijos ir jų dalys procentais. Atsiųsti iki gruodžio 20 d. – įkelti į MT ir į mentorės e_paštą.
3. 2021 12 16	14. 30 Susitikimas Vilniaus universitete. Susitikimas su pedagogų rengimo programos rengėjais teoretikais.	Darbas su Vilniaus universiteto komanda – dalyvavimas svarstymuose ir diskusijose.
4. 2021 12 22	Refleksija po susitikimo universitete. Grupės nariai pristato individualų darbą: lentelė apie būtinas įgyti studentui patirtis ir studentų kompetencijas. Diskusija,	III užduotis Mokytojo – mentoriaus veikla - darbas su studentu ir jo įvertinimas valandomis. Darbas grupėse po tris: diskutuoja ir užpildo lentelę. Atsiųsti iki 01 10 d.

Susitikimo nr. ir data	Susitikimo tikslai ir eiga	Susitikimo užduotys namų darbui
	komentariai. Skiriama III užduotis grupėmis.	
5. 2022 01 12	Mokytojo – mentoriaus darbas su praktikantu. Pristatomi grupių darbai (III užduotis). Aptariamas nauja užduotis ir naujų grupių sąrašas. Suderinamas susitikimas su Dublino universiteto komanda	IV užduotis Mokytojo – praktiko ir universitetų dėstytojų, dalyvaujančių būsimųjų mokytojų rengime, bendradarbiavimo modeliai. Darbas grupėse po 3: diskutuoja ir užpildo lentelę. Atsiųsti iki 01 17 d.
6. 2022 01 19	Darbo grupių rezultatų pristatymas: mokytojo praktiko bendradarbiavimas su universitetu. Diskusijos, komentarai. Skiriama V užduotis - darbas grupėmis.	V užduotis Studento – praktikanto praktinės veiklos atsiskaitymas ir vertinimas: pasiūlymo rengimas. Darbas grupėmis po 3: diskutuoja ir užpildo lentelę. Atsiųsti iki 02 07 d.
7. 2022 01 26	Susitikimas online su Dublino miesto universiteto (DCU) kolegomis. Darbo grupės pristatymas, atlikti darbai, iškilę klausimai ir pageidaujama kolegų iš DCU	Dalyvaujama susitikime su DCU kolegomis, nagrinėjamas veiklos planas, užduodami klausimai, diskutuojami galimi plano rengimo keliai.
8. 2022 02 09	Susitikimo su DCU aptarimas. Darbo grupių rezultatų pristatymas. Komentavimas, diskusijos. Diskusijų metu užpildoma lentelė. Skiriamas namų darbas – VI užduotis grupėse.	VI užduotis Pedagoginės praktikos plano rengimas: planuojami mokytojų mentorių užsiėmimai su studentais pagal numatytų veiklų sąrašą. Darbas grupėse po 3 asmenis. diskutuoja ir užpildo lentelę. Atsiųsti iki 02 20 d.
9. 2022 02 23	Darbo grupių rezultatų pristatymas. Komentavimas, diskusijos. Diskutuojama ir pildoma lentelė. Skiriamas namų darbas: plano rengimo grupėse – VII užduotis ir DCU atsiųstų skaidrių individuali analizė,	DCU atsiųsto pagalbinės medžiagos (du skaidrių blokai) analizė ir naudingos medžiagos komandos rengiamam planui išskyrimas. VII užduotis Pedagoginės praktikos plano rengimas: darbas

Susitikimo nr. ir data	Susitikimo tikslai ir eiga	Susitikimo užduotys namų darbui
	klausimų ir komentarų generavimas.	dviejose grupėse: dviejų grupių planų apjungimas. diskutuoja ir užpildo lentelę. Atsiųsti iki 03 01 d.
10. 2022 03 02	DCU atsiųstos medžiagos aptarimas. Darbo grupių rezultatų pristatymas. Komentavimas, diskusijos. Diskutuojama ir pildoma lentelę. Skiriamas namų darbas grupėse – VIII užduotis.	VIII užduotis Plano korekcija, galutinės pastabos ir pasiūlymai. Darbas po 6 (dvi grupės). Atsiųsti iki 03 19
11. 2022 03 09	II susitikimas su DCU komanda. Grupės išvalgos apie DCU kolegų parengtą medžiagą, klausimų pateikimas, diskusija.	Dalyvavimas diskusijoje su DCU kolegomis, klausimų pateikimas, atskirų detalių aptarimas.
12. 2022 03 23	Susitikimo su DCU kolegomis aptarimas. Darbo grupių rezultatų pristatymas. Komentavimas, diskusijos. Diskutuojama ir užpildoma lentelė.	Susitikimo metu, naudojant darbo grupių atsiųstą medžiagą (į ją jau įtraukti atskiri DCU pasiūlymai), paruošiamas galutinis planas.
13. 2022 03 30	Komandos darbo eigos refleksija, įsivertinimas.	Darbo grupės diskusijos, planavimas dalyvauti tolesnėse veiklose. Sutartis baigiasi kovo 31 d.

Atliekant užduotis pagal šį planą, buvo teikiama nuolatinė pagalba tiek iš Dublino miesto universitetų kolegų, tiek iš Vilniaus universiteto projekto grupių atstovų, ypač dr. Daivos Lepaitės ir projekto koordinatoriaus Alberto Lakštausko.

Plano turinys

Plano turinyje pateikiami darbo grupės sprendimai, patvirtinti bendrame grupės narių susitikime. Šį planą sudaro dvi dalys – esminės studentų - būsimų mokytojų praktikos nuostatos ir Praktikos eigos lentelė.

Esminės nuostatos.

1. Praktika mokykloje yra būtina visuose būsimų mokytojų rengimo programos kursuose (parengtas planas skirtas bakalauro pakopos studijoms).
2. Praktikos trukmė įvairiuose kursuose skiriasi. I kurse numatomos 4 savaitės per mokslo metus; II–III kurse – po 6 savaites kiekvienais studijų metais per mokslo metus; IV kurse– 8 savaitės per mokslo metus. Praktikos trukmės ilgėjimas sietinas su būtinybe praplėsti galimybes teorijos nagrinėjimo metu įgytas žinias pritaikyti praktiškai. Kadangi kiekvienais studijų metais studento teorinis pasirengimas plečiasi, turi būti plečiamas ir jos taikymo praktikoje laikas. Be to, vis didesnis studento teorinis ir praktinis tobulėjimas padidina jo dalyvavimo ugdymo procese vertę tiek pačiam studentui, tiek jį priimančiai mokyklai, mokiniams, su kuriais studentas atlieka praktiką.
3. Praktikos plano sėkmingam įgyvendinimui siūloma laikytis teorinės medžiagos dėstymo VU ir praktinio jos išbandymo mokykloje dermės, pavyzdžiui, studentai mokomi, kaip vesti renginį vaikams, o po teorinės medžiagos dėstymo studentai turi organizuoti realų renginį su vaikais (tarsi „mini“ praktika, arba – mikromokymas).
4. Praktika kiekvienais studijų metais turėtų būti vientisa ir nepertraukiama, t. y. trukti mėnesį (ir ilgiau – priklausomai nuo studento studijų kurso).
5. Pasirenkant praktikos atlikimo vietą, siūloma ją organizuoti mokyklose, kuriose dirba specialų pasirengimą turintys mokytojai – mentoriai; šie mokytojai mentoriai palaiko nuolatinį ryšį su universitetu, įsitraukia į teorinį būsimųjų mokytojų rengimą kaip seminarų lektoriai, mokomųjų veiklų organizatoriai; kuriose yra sudarytos palankios sąlygos įvairiapusei studento – būsimąjo mokytojo veiklai. Pageidaujama sudaryti studentui galimybę vieną iš praktikų atlikti savo gimtame mieste (regione) o kitą – kitos kategorijos gyvenvietėje (remiantis įvairių tyrimų duomenimis, miestų ir regionuose esančių mokyklų aplinkos, mokiniai, mokyklų kultūros yra gana skirtingos – pageidaujama, kad studento patirtis būtų kuo įvairiapusiškesnė).
6. Siūloma sudaryti studentui - būsimajam mokytojui galimybę praktiką atlikti skirtinguose mokymo centruose, pavyzdžiui, priešmokykliniame ugdyme,

pradinėje mokykloje, pagrindinėje mokykloje, vidurinėje mokykloje, t. y. būtų sudarytos sąlygos matyti ugdymo sistemos atskirų pakopų ypatumus ir visumą. Kartu tai naudinga tuo požiūriu, kad nėra aišku, kokios būtų tolesnės mokytojo – naujoko įsidarbinimo perspektyvos.

7. Rengiant būsimųjų mokytojų – studentų praktikų vadovus mokyklose – mentorius, suteikti jiems kuo daugiau teorinių praktinių pagalbos įrankių, praplėsti jų kompetencijas ir kvalifikaciją. Suformuluoti ir prieinamais padaryti mokytojų mentorių profesinius veiklos aprašus, kuriuose būtų išskirti mentorius, kaip ugdymo specialisto, unikalios savybės, t. y. jo stipriosios pusės, pavyzdžiui, meistriškumas vadovavimo chorui; stiprus pasirengimas mokymui už klasės ribų; stiprus patyriminio mokymo įgūdžiai, plati patirtis organizuojant ir vykdant mokinių projektinę veiklą, telkiant mokinių savivaldą, aktyvus dalyvavimas švietimo politikoje. Viliamasi, kad tokie išsamūs mentorių pristatymai leistų bent vyresnių kursų studentams – būsimiems mokytojams tikslingiau planuoti savo profesinį tobulėjimą, renkantis praktiką pas mokytoją mentorių, galintį padėti sustiprinti atskirą būsimos studento profesinės veiklos segmentą.
8. Studentas turėtų pirmąsias praktikas atlikti stiprios edukacinės, kultūrinės, bendruomenės telkimo, bendradarbiavimo raiškos mokyklose. Tikimasi, kad pirmosios praktikos ypatingas išskirtines stiprybes demonstruojančiose mokyklose pažadins studento – būsimą mokytoją vaizduotę ir užsidegimą, remiantis įgyta patirtimi, siūlyti tobulinimosi idėjas kitose įstaigose, kuriose jis atliks praktiką ar būsimoje jo darbovietėje.
9. Pageidaujama priemonė – sudaryti studentams būsimiems mokytojams galimybę susipažinti su įvairiomis ugdymo filosofijomis VU paskaitose ir atlikti „mini“ praktiką, pavyzdžiui, mokykloje, kurioje ugdymas paremtas Valdorfo, Montessori ar kita mažiau paplitusia Lietuvos mokyklose pedagogika.
10. Visų praktikų svarbiausias tikslas – ugdyti studento – būsimą mokytoją motyvaciją baigus studijas įsidarbinti švietimo sistemoje bei įgyti mokytojo profesinės veiklos bent 5 metų darbo stažą.

Praktikos eigos lentelę sudaro dvi esminės dalys:

- Studentų – būsimųjų mokytojų – mokyklinės praktikos dalys ir trukmė pagal studijų metus.

- Konkrečios studentų veiklos, užduotys ir atsiskaitymas mentoriumi bei universitetui praktikos metu.

2 lentelė. Praktikos eigą iliustruojanti lentelė

Praktikos turinys	STUDENTO (bakalauras) PRAKTIKA			
	I KURSAS	II KURSAS	III KURSAS	IV KURSAS
Praktikos trukmė ir išdėstymas laike	4 sav.: 2 sav. rudens sesijos metu, 2 – pavasario.	6 sav.: 3 sav. rudens sesijos metu, 3 – pavasario.	6 sav.: 3 sav. rudens sesijos metu, 3 – pavasario.	8 sav.: 4 sav. rudens sesijos metu, 4 – pavasario.
Praktikos atlikimo vieta	A ir B mokyklos – skirtingo pobūdžio.	A ir B mokyklos – skirtingo pobūdžio.	C ir D mokyklos – skirtingo pobūdžio.	C ir D mokyklos – skirtingo pobūdžio.
Pamokos stebėjimas X % (nuo visai praktikai skirtų valandų) 1. Stebi, fiksuoja, analizuoja klasės aplinką fiziniu, socialiniu, emociniu aspektais. 2. Stebi, fiksuoja, analizuoja ugdymo proceso ir pamokos organizavimą grupėje. 3. Stebi, atpažįsta, analizuoja mokytojo vaidmenį, kūno kalbą. 4. Stebi integruotą pamoką. Stebėti įvairių dalykų ar (ir) mokytojų pamokas ieškant integracijos galimybių, metodų įvairovės ir kt. (Izoliacionizmo politiką keisti į atvirų durų politiką.)	80	60	30	10

Praktikos turinys	STUDENTO (bakalauras) PRAKTIKA			
	I KURSAS	II KURSAS	III KURSAS	IV KURSAS
5. Stebi, atpažįsta, analizuoja vaikų įtraukimo į veiklą metodus, integracinius ryšius, individualizavimo, diferencijavimo atvejus, pagalbą vaikui. 6. Stebi pamoką, kai pedagogas darbą organizuoja virtualiose ugdymosi erdvėse su mokiniais (Eduka, Ema).				
Pamokos (ar jos dalies) savarankiškas vedimas X % (nuo visai praktikai skirtų valandų)	20 Vesti pamokos fragmentą (mikromokymas) paskui ir visą pamoką.	40 Vesti pamokos fragmentą (mikromokymas), paskui – visa pamoka.	70 Vedama po 5 pam. per savaitę (1–2 per dieną). Vedama 5 įskaitinės pamokos.	90 Vedama po 10 pamokų per savaitę. Vedama 10 įskaitinių pamokų.
Praktikos dienoraščio pildymas <i>Dienoraštis turėtų būti skaitmeninis, pavyzdžiui, panaudota VU Moodle platforma. Tikslas – praktikos dienoraščio kūrimą naudoti kaip studento mokymo(si) priemonę kuriant darbinis užrašus bei mokymo priemonių archyvą.</i>	2 val. per savaitę.	2 val. per savaitę.	2 val. per savaitę.	2 val. per savaitę.

Praktikos turinys	STUDENTO (bakalauras) PRAKTIKA			
	I KURSAS	II KURSAS	III KURSAS	IV KURSAS
Vertinamų (įskaitinių) pamokų planų rengimas, jų pagrindu ugdomosios veiklos organizavimas pamokoje 1. Parengia įskaitinių pamokų planus jose numatydamas sužadinimo, mokymo, (į)vertinimo, apibendrinimo, refleksijos ir kt. būdus ir metodus ir juos taiko pamokose. 2. Vieną iš pamokų veda atviroje viešoje (<i>nebūtinai edukacinėje</i>) aplinkoje „Mokykla be sienų“ arba išbando integruotos pamokos modelį.	Stebi X pamokų.	Stebi X–Y pamokų ir veda X–Y pamokų fragmentus.	Stebi X–Y pamokų ir veda X–Y pamokų.	Veda X–Y pamokų.
	Neprivaloma.	Sudaroma galimybė pasirinkti.	Pasirenkama arba būtina.	Būtina.
Mokymo turinio raiška mokymo planuose, programose ir vadovėliuose 1. Laikydamasis teorinių ir praktinių mokymo turinio kūrimo praktikų, parengia mokomosios medžiagos, numatydamas šių užduočių diferencijavimo ir personalizavimo galimybes ir jas išbando ugdymo procese bei numato tobulinimo galimybes.	Stebi ir atpažįsta arba su mentoriaus pagalba parengia.	Su mentoriaus pagalba parengia.	Su mentoriaus pagalba parengia.	Savarankiškai parengia.
	Konsultuoja mokinius.	Konsultuoja mokinius.	Konsultuoja mokinius.	Konsultuoja mokinius.
	Stebi mokytojo veiklą ir susipažįsta su SUP mokinio ugdymo programa.	Stebi mokytojo veiklą ir susipažįsta su SUP mokinio ugdymo programa.	Su mentoriaus rengia SUP mokinio ugdymo programą.	Savarankiškai rengia SUP mokinio ugdymo programą.

Praktikos turinys	STUDENTO (bakalauras) PRAKTIKA			
	I KURSAS	II KURSAS	III KURSAS	IV KURSAS
<p>2. Teikia individualią konsultacinę pagalbą mokiniams.</p> <p>3A. Atlikęs konkrečios klasės SUP turinčio mokinio dokumentų analizę parengia pasirinkto atvejo pritaikytos ar individualizuotos programos projektą.</p> <p>3B. Parengia pritaikytą ar individualizuotą 1–2 pamokų mokomąją medžiagą pagal parengtą programos projektą.</p>				
<p>Mokinių darbų vertinimas</p> <p>1. Rengia argumentuotą mokinio užduoties, kontrolinio darbo vertinimo instrukciją.</p> <p>2. Pirminis, antrinis mokinių darbų vertinimas, atlieka vertinimų koreliacijos analizę.</p> <p>3. Stebi ir analizuoja mokinių mokymosi pažangos dinamiką, atsižvelgdamas į identifikuotą probleminį ugdymo aspektą planuoja tolimesnio mokymosi eigą.</p>	<p>Stebi mokytojo veiklą ir susipažįsta su vertinimo sistema bei reflektuoja pokalbyje su mentoriumi.</p>	<p>Asistuoja mokytojui ir dirba su mokytojo siūlomais ištekliais ir reflektuoja pokalbyje su mentoriumi.</p>	<p>Asistuoja mokytojui ir dirba su siūlomais ištekliais ir reflektuoja pokalbyje su mentoriumi.</p>	<p>Savarankiškai vertina mokinių darbus.</p>

Praktikos turinys	STUDENTO (bakalauras) PRAKTIKA			
	I KURSAS	II KURSAS	III KURSAS	IV KURSAS
4. Teikia grįžtamąjį ryšį mokiniam, jų tėvams: raštu komentuoja mokinio darbo įvertinimą (el. dienyne), fiksuoja pasiekimus, diagnozuoja sunkumus.				
<p>Asmeninis indėlis ugdymo pažangai tiriamasis darbas (gali būti integrali bakalauro darbo dalis arba visas darbas)</p> <p>1. Dalyvauja konkrečiaus klasės kokybinio pokyčio, veikloje (pvz.: sumažinti X klasės X akademinių pasiekimų atotrūkį). Planuoja ir realizuoja pokyčio projektą. ARBA</p> <p>2. Pagrįstai identifikavęs ugdymo problemą, remdamasis ugdymo mokslinės literatūros analize ir edukacine praktika rengia baigiamąjį pedagoginės praktikos tiriamojo</p>	Stebi mokytojo veiklą.	Asistuoja mokytojui ir dirba su mokytojo siūlomais išteklių.	Atlieka mokyklos ir (arba) VU (institucijos pirmumas yra kintamas) skirtas užduotis, pavyzdžiui, renkama informacija moksliniam darbui.	Savarankiškai pasirenka temą ir atlieka tiriamąjį darbą. Studentas parengia ir struktūruotai įformina atliktą tyrimą. Mentorius studentą konsultuoja, drauge reflektuoja. Vertina praktikos vadovas.

Praktikos turinys	STUDENTO (bakalauras) PRAKTIKA			
	I KURSAS	II KURSAS	III KURSAS	IV KURSAS
pobūdžio darbą, kuria empirinę dalį sieja su mokinių ugdymo(si) problematika (istorinis (ne)raštingumas, mokymosi mokytis kompetencijų raiška ar pan., konfliktinės situacijos ir kt.).				
Mokomojo dalyko turinio, t. y. mokymosi medžiagos, kūrimas. 1. Remdamasis mokymo(si) paradigma (naudodamas šiuolaikines edukacines IT), išsikelta idėja, sukuria mokymo(si) priemonę ir ją išbando ugdymo procese. 2. Mokyklos bendruomenei pristato priemonės kūrimo etapus, išbandymo sėkmę ir numato tobulinimo galimybes.	Stebi ir asistuoja mokytojui bei dirba su mokytojo siūlomais ištekliais.	Stebi ir asistuoja mokytojui bei dirba su mokytojo siūlomais ištekliais.	Kuria su mokytojo pagalba.	Kuria savarankiškai.
	Neprivaloma.	Neprivaloma.	Pasirenka arba būtina.	Pasirenka arba būtina.
Streso valdymas mokytojo darbe 1. Visapusiškai puoselėja, palaiko savo ir visų ugdymo proceso dalyvių fizinę bei psichinę sveikatą.	Stebi mokytojo veiklą ir reflektuoja pokalbyje su mentoriumi.	Stebi mokytojo veiklą ir reflektuoja pokalbyje su mentoriumi.	Praktiškai išbando streso valdymo metodus ir reflektuoja su mentoriumi.	Praktiškai išbando streso valdymo metodus ir reflektuoja su mentoriumi.

Praktikos turinys	STUDENTO (bakalauras) PRAKTIKA			
	I KURSAS	II KURSAS	III KURSAS	IV KURSAS
<p>Vadovavimas klasei (klasės vadyba)</p> <p>1. Praktiškai išbando klasės auklėtojo veiklą arba veikia kaip mokytojas dalykininkas, pavyzdžiui, atlieka sociometrinį ar kitokios rūšies mokinių (auklėjamosios klasės) tyrimą ir pristato rezultatus mokiniams, mokinių tėvams, mokyklos administracijai ir numato veiklas siekdamas pokyčio.</p> <p>2. Organizuoja mokinių veiklą pertraukų metu.</p> <p>3. Pristato rezultatą neformalaus bendravimo su mokiniais.</p> <p>4. Susirinkimai ir susitikimai su tėvais, mokytojais, mokiniais – dalyvauja kaip stebėtojas ne mažiau kaip 3 mokyklos formato susirinkimuose.</p> <p>5. Iš pateikto probleminių situacijų rinkinio, pavyzdžiui, „Dešimt populiariausių problemų (konfliktinių situacijų) mokykloje“ studentas išsirenka ne mažiau kaip</p>	<p>Susipažįsta ir asistuoja mokytojui.</p>	<p>Susipažįsta ir asistuoja mokytojui.</p>	<p>Susipažįsta ir asistuoja mokytojui, atlieka savarankiškas veiklas.</p>	<p>Susipažįsta ir asistuoja mokytojui, atlieka savarankiškas veiklas.</p>

Praktikos turinys	STUDENTO (bakalauras) PRAKTIKA			
	I KURSAS	II KURSAS	III KURSAS	IV KURSAS
trijų skirtingų problemų ir jas sprendžia, t. y. siūlo sprendimo variantus mokyklos, atskiro sektoriaus lygmeniu.				
<p>Bendradarbiavimas su mentoriumi (praktikos koordinatoriumi)</p> <p>1. Išsikelia asmeninį (-ius) tikslą (-us), kurio (-ių) sieks <i>praktikos metu</i>, pavyzdžiui, kiekvieną savaitę, pateikia ne mažiau kaip vieną veiklos rodiklį, leidžiantį įvertinti tikslo siekimą, ir įvardija ne mažiau kaip vieną sėkmės rodiklį, leidžiantį prognozuoti ir kontroliuoti procesą.</p> <p>2. Reguliariai atlieka užduotis, inicijuoja veiklas, kuria partneryste grįstus santykius.</p> <p>3. Reflektuoja stebėtas veiklas ar veiklas, kuriose dalyvavo pagal iš anksto nustatytas formas, atskleidžia pastebėjimus.</p> <p>4. Stebi savo, kaip praktikanto, pažangą, išskiria stipriąsias, silpnąsias puses, planuoja augimą.</p>	Savarankiškai atlieka.	Savarankiškai atlieka.	Savarankiškai atlieka.	Savarankiškai atlieka.

Praktikos turinys	STUDENTO (bakalauras) PRAKTIKA			
	I KURSAS	II KURSAS	III KURSAS	IV KURSAS
<p>5. Pildo praktikos dienoraštį, t. y. kuria skaitmeninę knygą, pavyzdžiui, Moodle aplinkoje.</p> <p>6. Studentas su mentoriumi aptaria strategiją, kaip susiplanuoti mokytojo profesinę karjerą artimiausiems 2 metams.</p>				
<p>Ką studentas išsineša iš praktikos unikalaus?</p> <p>Bendradarbiavimas su mentoriumi (ugdymo specialistu)</p> <p>1. Siūloma išskirtinė veikla pagal mentoriaus darbo krūvio sandarą, pavyzdžiui, vadovavimas mokinių brandos darbų rengimui.</p>	<p>Stebi mokytojo veiklą ir reflektuoja pokalbyje su mentoriumi.</p>	<p>Stebi mokytojo veiklą ir reflektuoja pokalbyje su mentoriumi.</p>	<p>Stebi mokytojo veiklą ir reflektuoja su mentoriumi.</p>	<p>Stebi mokytojo veiklą ir reflektuoja pokalbyje su mentoriumi.</p>

Lentelėje pateikiama studentų – būsimųjų mokytojų profesinės praktikos eiga mokykloje, jam studijuojant bakalauro studijose. Šioje lentelėje, stokodami tikslesnės informacijos apie teorinį studentų pasirengimą, jų išklaustyti kursus, praktines veiklas universitete, negalėjome parengti tikslesnių ir detalesnių praktikos detalių. Tikslesnį

praktikos eigos detalizavimą viliamės atlikti, matydami parengtą bendrą studentų – būsimų mokytojų studijų planą – skiriamus kreditus, dėstomų dalykų tinklą, kitų užsiėmimų formas ir turinį.

Baigiamosios išvados

Rengdami studentų - būsimųjų mokytojų pedagoginės praktikos mokyklose planą, pasitelkėme grupės dalyvių patirtis, ekspertinį žinojimą, įvairių tyrimų, patirčių medžiagą bei DCU ir Vilniaus universiteto darbuotojų konsultacijų metu perteiktą naudingą turinį. Derindami savo patirtį bei teorines ir empirines žinias, fokusavomės į iššūkius, kuriuos patiria mokytojai naujokai savo profesinės karjeros pradžioje. Laikėmės nuostatos, kad pedagoginė praktika mokyklose būsimiems mokytojams gali suteikti tam tikro atsparumo ir tvirtumo ugdant savo profesines kompetencijas. Vis dėl to, manome, kad pedagoginė praktika nėra pakankamas įrankis parengti mokytoją, galintį lengvai integruotis į jo pirmos darbovietės bendruomenę, sparčiai perimti jos kultūrą bei lanksčiai reaguoti į nuolatinius mokytojo profesinėje veikloje kylančius iššūkius. Laikomės nuomonės, kad kiekvienas mokytojas naujokas turėtų bent 2 mokslo metus turėti mokyklos deleguotą mokytoją – mentorių, padedantį naujokui įsitvirtinti pedagogo vaidmenyje ir pozicijoje. Tokius mentorius rekomenduoja ir EBPO švietimo ekspertai. Taip pat laikomės pozicijos, kad tiek universitetas, tiek pedagoginės praktikos aplinka visada diegia „vakarykštę kultūrą“ (P. Bourdieu išskirtas mokytojo habitus požymis). Tai yra, šiuolaikinis pasaulis yra labai greitai besikeičiantis ir tai, ko buvo mokoma universitete, nebūtinai pakanka mokykloje – joje kas dieną gimsta naujos sąlygos, nauji iššūkiai, pasireiškia einamojo laiko aktualijos. Tad būtina užtikrinti nepertraukiamą ir nuolatinį visų mokytojų profesinį tobulėjimą tiek pačiose darbovietėse, tiek universitetuose, nes būtent juose atliekami naujausi tyrimai, bei kuriami aktualijas atliepiantys konstruktai. Vengiant per didelio universiteto tyrimų rezultatais paremto turinio teoretizavimo ir atotrūkio nuo realios mokytojo praktikos, siūloma į būsimų mokytojų rengimą bei į esamų mokytojų kvalifikacijos kėlimą įtraukti patyrusius, originalias praktikas konstruojančius mokytojus mentorius.

Manytume, kad parengtas būsimų mokytojų pedagoginės praktikos planas mokyklose yra pakankamas įrankis tokiai praktikai organizuoti.

